

Disiplin Hukuku Bülteni

Hukuk ve Danışmanlık
Mart 2026 | Torun Hukuk Bürosu

Hazırlayan: Avukat Yalçın TORUN | Bülten Tarihi: 18 Mart 2026

İdari Yargıda Tanık Delili ve Disiplin Cezalarında Tanık Delilinin Önemi

2577 sayılı İYUK m.31 | HMK m.240-265 | Anayasa m.36 | AİHS m.6

2577 sayılı İYUK m.31 — İdari yargıda delil türleri; bilirkişi ve keşif için HMK'ya atıf.
Anayasa m.36 — Adil yargılanma ve hak arama özgürlüğü.
AİHS m.6 — Tarafsız ve adil yargılanma hakkı.

İdari yargıda tanık delili, disiplin cezalarının iptali davalarında kritik bir işlev üstlenmektedir. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesi uyarınca idari yargıda yemin ve tanık delili kural olarak uygulanmamakta; bilirkişi ve keşif delili bakımından ise HMK hükümlerine atıf yapılmaktadır. Ancak bu durum, tanık beyanlarının disiplin davalarında tamamen dışlandığı anlamına gelmez. İdare mahkemelerinde yargılama sırasında doğrudan tanık dinlenmese de disiplin soruşturması aşamasında alınan tanık ifadeleri, davanın asıl delil unsurunu oluşturmaktadır. Disiplin soruşturması aşamasının bir idari işlemin hazırlık süreci niteliği taşıması nedeniyle, bu süreçte dinlenen tanıkların ifadeleri idare mahkemesince hukuka uygunluk denetiminde esas alınmaktadır. Danıştay içtihadı da bu doğrultudadır: soruşturma aşamasında lehte ve aleyhte delillerin eksiksiz toplanması, tanık beyanları arasındaki çelişkilerin giderilmesi ve kamu görevlisinin savunmasında gösterdiği tanıkların mutlaka dinlenmesi zorunludur. Bu yükümlülöklere aykırı yürütölen soruşturmalara dayanan disiplin cezaları, maddi gerçeğin ortaya konulamaması gerekçesiyle hukuka aykırı kabul edilmekte ve iptal edilmektedir.

Kaynak: <https://www.disiplinhukuku.com/idari-yargida-tanik-delili-ve-disiplin-cezalarinda-tanik-delilinin-onemi/>

Disiplin Soruşturmasında Tanık Delili ve Hukuka Aykırı Delillerin Durumu

Danıştay 2. D., E.2021/29, K.2021/641, T.16.03.2021 | Anayasa m.38 | CMK m.135

Anayasa m.38 — Suç ve cezada kanunilik; hukuka aykırı delillerin kullanılmaması ilkesi.
CMK m.135 — İletişimin tespiti ve dinlenmesinde hâkim kararı zorunluluğu.
Danıştay 2. D., E.2021/29, K.2021/641 — Hukuka aykırı delile dayanan disiplin cezası hukuka aykırıdır.

Disiplin soruşturmasında hukuka uygunluk ilkesi, hem delil toplanması hem de delillerin değerlendirilmesi aşamalarında geçerlidir. Disiplin hukukunda ceza hukukundaki 'şüpheden sanık yararlanır' ilkesi aynen uygulanmakta; kamu görevlisine isnat edilen disiplinsizliğin şüpheye yer bırakmaksızın ortaya konulması gerekmektedir. Disiplin soruşturmasında kullanılacak deliller ikrar, tanık ifadeleri, bilirkişi incelemesi ve keşiften oluşmaktadır. Soruşturmada en sık başvuru delil türü tanık delilidir. Hukuka aykırı yolla elde edilen delillerin disiplin cezasına dayanak yapılması meselesi ise uygulamada tartışmalı bir alan olmaya devam etmektedir. Danıştay'ın güncel içtihadı şu yönde belirginleşmiştir: yalnızca hukuka aykırı delile dayanılarak disiplin cezası tesis edilemez; ancak söz konusu delille birlikte tanık ifadesi veya başkaca delil de mevcutsa ceza verilebilir. Nitekim Danıştay 2. Dairesi, E.2021/29, K.2021/641 sayılı kararında hukuka aykırı elde edilen delil dışında

başka bir delilin bulunmaması halinde verilen disiplin cezasının hukuka aykırı olacağına hükmetmiştir. Bu karar, disiplin soruşturmacılarının delil toplama sürecinde hukuka uygunluk sınırlarına riayet etmesinin zorunluluğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Kaynak: <https://www.disiplinhukuku.com/disiplin-sorusturmasinda-deliller-ozellikle-tanik-delili-ve-hukuka-aykiri-delillerin-durumu/>

Disiplin Hukukunda Tipiklik Unsuru Kavramı

Anayasa m.38 | 7068 sayılı Kanun m.8/5-ç/6 | Danıştay 12. D., K.2016/6358

Anayasa m.38 — Kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi; disiplin hukukuna uygulanması.
7068 sayılı Kanun m.8/5-ç/6 — Genel kolluk personelinde disiplinsizlik tanımları.
Danıştay 12. D., K.2016/6358 — Tipiklik şartı gerçekleşmeden disiplin cezası verilemez.

Disiplin cezası verilebilmesi için fiilin kanunda yazılı disiplinsizlik tanımına tam olarak uyması, yani tipiklik şartının gerçekleşmesi zorunludur. Anayasa'nın 38. maddesiyle güvence altına alınan kanunilik ilkesi disiplin hukukunda da geçerlidir; bu ilke uyarınca hiç kimse kanunda öngörülmemiş bir fiil nedeniyle disiplin cezasıyla karşılaşamaz. Büromuzca takip edilen ve disiplinhukuku.com'da yayımlanan bir davada, İl Jandarma Komutanlığı Disiplin Kurulunca 7068 sayılı Kanun'un 8/5-ç/6 maddesi kapsamında 'kişinin iffetine yönelik söz söylemek, fiil veya harekette bulunmak' disiplinsizliğinden müvekkile 24 ay uzun süreli durdurma cezası verilmişti. İdare mahkemesi bu cezayı iptal etmiştir; zira isnat edilen fiilin kanunda düzenlenen tanıma uymadığı ve tipiklik şartının gerçekleşmediği saptanmıştır. Danıştay 12. Dairesi'nin K.2016/6358 sayılı kararı da aynı ilkeyi teyit etmektedir: fiilin kanundaki disiplin suçu tanımına uymaması durumunda tipiklik şartı oluşmamakta ve verilen disiplin cezası hukuka aykırı sayılmaktadır. İdarenin kanunda yer almayan bir fiile dayanarak disiplin cezası vermesi, hem kanunilik hem de orantılılık ilkesini çiğner.

Kaynak: <https://www.disiplinhukuku.com/disiplin-cezasi-ancak-ve-ancak-kanuni-tanima-uyan-tipiklik-sartini-yerine-getirebilen-disiplinsizlik-fillerine-verilebilir/>

8 Tipiklik Unsurunu Sağlamayan Disiplin Cezası İptal Edilir

Gaziantep BİM 5. İdari Dava D., E.2020/1660, K.2022/823 | 7068 sayılı Kanun m.8/5-ç/5 | 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu m.14

7068 sayılı Kanun m.8/5-ç/5 — Amirinin izni olmadan görev yerini terk etmek: 24 ay uzun süreli durdurma cezası.
3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu m.14 — Nöbetçi olmayan personelin gece evine gidebileceğine dair düzenleme.
Gaziantep BİM 5. İdari Dava D., E.2020/1660, K.2022/823 — Salt kışlayı terk etmek, görev yerini terk suçunu oluşturmaz.

'Görev yerini terk etme' disiplin suçunun oluşabilmesi için personelin o anda fiilen görevde veya nöbette bulunması zorunlu koşuldur. Büromuzca takip edilen ve kesinleşen bir davada, görev dönüşü birliğini terk eden jandarma uzman çavuşa 7068 sayılı Kanun'un 8/5-ç/5 maddesi uyarınca 24 ay uzun süreli durdurma cezası verilmişti. Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 5. İdari Dava Dairesi, E.2020/1660, K.2022/823 sayılı kararında bu cezayı iptal etmiştir. Mahkemenin gerekçesi açıktır: dava dosyasında davacının söz konusu tarihte görevli veya nöbetçi olduğunu gösteren herhangi bir bilgi ya da belgeye rastlanılmamış; salt kışlayı terk etmenin, amirinin izni olmadan görev yerini terk etmek kapsamında değerlendirilemeyeceği hükme bağlanmıştır. Bu karar, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu'nun 14. maddesiyle de örtüşmektedir: nöbetçi olmayan personel gece evine gidebilir; gece kışlada kalmayı kabul edenler ise ancak yetkili amirin izni olmadan kışladan ayrılamazlar. Sonuç

olarak, görev ve nöbet dışında kalan personelin birliğini terk etmesi ayrı bir disiplin suçunu oluşturabilecek olsa da bu fiil, görev yerini terk suçu kapsamında değerlendirilemez.

Kaynak: <https://www.disiplinhukuku.com/gorev-yerini-terk-etme-disiplin-sucunun-olusumu-icin-personelin-gorevde-olmasi-gerekli-olup-kislayi-terk-etmek-bu-disiplin-sucuna-vucut-vermeyecektir/>

✉ CİMER Başvurusu Disiplin Cezasına Dayanak Olamaz: Bölge İdare Mahkemesi Kararı

Anayasa m.74 | 2577 sayılı İYUK m.45/3 | Hak Arama Özgürlüğü

Anayasa m.74 — Dilekçe hakkı; vatandaşların yetkili makamlara şikâyetinde bulunma hakkı.

Anayasa m.36 — Hak arama özgürlüğü; şikâyet hakkının güvencesi.

2577 sayılı İYUK m.45/3 — Bölge idare mahkemesinin istinaf başvurusunu reddi.

Anayasa'nın 74. maddesiyle güvence altına alınan dilekçe hakkının ve 36. maddesindeki hak arama özgürlüğünün kullanılması, disiplin cezasına dayanak oluşturamaz. Büromuzca takip edilen ve [disiplinhukuku.com](https://www.disiplinhukuku.com)'da yayımlanan bu davada, amirinin kendisine yönelik olumsuz tutumlarını defalarca hiyerarşik kanallarla bildiren ancak sonuç alamayan kolluk personeli, şikâyetini CİMER üzerinden yetkili makamlara iletmıştır. İdare bu başvuruyu 'usulsüz müracaat' olarak değerlendirip disiplin cezası vermiştir. Bölge İdare Mahkemesi, söz konusu işlemi hukuka aykırı bularak iptal etmiştir. Mahkemenin tespiti kritik bir ilkeyi netleştirmektedir: soruşturma heyeti, davacının iddialarını göz önünde bulundurmaksızın sıralı amirlerin ifadesini almamış ve daha önce yapılan yazılı şikâyetlerin araştırılması yoluna gitmemiştir; usulüne uygun yürütülmeyen bu soruşturma tek başına iptal gerekçesi oluşturur. Bunun yanı sıra CİMER başvurusu, Anayasal bir hak kullanımı niteliğindedir; bu nedenle şikâyet hakkının kullanılması hiçbir şart altında disiplin cezasıyla sonuçlandırılmaz.

Kaynak: <https://www.disiplinhukuku.com/cimer-basvurusu-disiplin-cezasi/>

🚫 Kumar Oynamak Disiplinsizliği Nedeniyle Meslekten Çıkarma veya TSK'dan Ayırma Disiplin Cezası Verilmesi

7068 sayılı Kanun m.8/6-çç | 6413 sayılı Kanun m.19/1-i, m.20/1-b | TCK m.228

7068 sayılı Kanun m.8/6-çç — Genel kolluğu personeline kumar düşkünlüğü: meslekten çıkarma cezası.

6413 sayılı Kanun m.19/1-i — TSK'da kışla içinde kumar oynamak: hizmet yerini terk etmeme cezası.

6413 sayılı Kanun m.20/1-b — Ahlaki zayıflık kapsamında kumara düşkünlük: TSK'dan ayırma cezası.

TCK m.228 — Kumar oynamak için yer ve imkân sağlamak suçu.

Kumar oynamak disiplinsizliği, TSK personeli ile genel kolluk personeli açısından farklı hukuki sonuçlar doğurmaktadır; bu farkın doğru kavranması uygulamada büyük önem taşımaktadır. Genel kolluk personeli (emniyet, jandarma, sahil güvenlik) bakımından 7068 sayılı Kanun'un 8/6-çç maddesi uygulanmakta olup kumara düşkünlük, meslekten çıkarma cezasını gerektiren fiiller arasında sayılmaktadır. TSK personeli açısından ise iki ayrı durum söz konusudur: 6413 sayılı Kanun'un 19/1-i maddesi, askeri mekânda tek başına ve alışkanlık oluşturmaksızın kumar oynamayı 'hizmet yerini terk etmeme' cezasını gerektiren bir disiplinsizlik olarak düzenlerken; kumara düşkünlüğün görev ve aile yaşantısını olumsuz etkileyecek bir alışkanlık haline gelmesi halinde aynı Kanun'un 20/1-b maddesi uyarınca 'ahlaki zayıflık' kapsamında TSK'dan ayırma cezası uygulanmaktadır. Makale ayrıca önemli bir sınır çizmektedir: kripto para alım-satımı ve yatırım faaliyetleri TCK'daki kumar tanımına girmediğinden bu faaliyetler nedeniyle disiplin cezası verilemez. Gerek meslekten çıkarma

gerekse TSK'dan ayırma cezasında 'düşünlük' unsurunun varlığı, yani fiilin alışkanlık boyutuna ulaşması aranmaktadır; tekil ve münferit bir kumar oynama eylemi bu ağır yaptırımları doğrudan tetiklemez.

Kaynak: <https://www.disiplinhukuku.com/kumar-oyynamak-disiplinsizligi-nedeniyle-meslekten-cikarma-veya-tskdan-ayirma-disiplin-cezasi-verilmesi/>

Kaynaklar

1. İdari Yargıda Tanık Delili ve Disiplin Cezalarında Tanık Delilinin Önemi — [disiplinhukuku.com](https://www.disiplinhukuku.com)
2. Disiplin Soruşturmasında Deliller, Özellikle Tanık Delili ve Hukuka Aykırı Delillerin Durumu — [disiplinhukuku.com](https://www.disiplinhukuku.com)
3. Disiplin Cezası Ancak Kanuni Tanıma Uyan Tipiklik Şartını Yerine Getirebilen Disiplinsizlik Fillerine Verilebilir — [disiplinhukuku.com](https://www.disiplinhukuku.com)
4. "Görev Yerini Terk Etme" Disiplin Suçunun Oluşumu İçin Personelin Görevde Olması Gerekli Olup, Kışlayı Terk Etmek Bu Disiplin Suçuna Vücut Vermeyecektir — [disiplinhukuku.com](https://www.disiplinhukuku.com)
5. CİMER Başvurusu — Disiplin Cezası — [disiplinhukuku.com](https://www.disiplinhukuku.com)
6. Kumar Oynamak Disiplinsizliği Nedeniyle Meslekten Çıkarma veya TSK'dan Ayırma Disiplin Cezası Verilmesi — [disiplinhukuku.com](https://www.disiplinhukuku.com)
7. 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu
8. 6413 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu
9. 7068 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında KHK Kabul Kanunu
10. Danıştay 2. Dairesi, E.2021/29, K.2021/641, T.16.03.2021
11. Danıştay 12. Dairesi, K.2016/6358
12. Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 5. İdari Dava Dairesi, E.2020/1660, K.2022/823

TORUN HUKUK BÜROSU

Avukat Yalçın TORUN

Kızılırmak Mah. 1443. Cadde 1071 Usta Plaza | Çankaya / ANKARA

Web: <https://yalcintorun.av.tr>